

**BUDAPEST FŐVÁROS XV. KERÜLETI ÖNKORMÁNYZAT
POLGÁRMESTER**

Képviselői Testületének
leadvája:

2016 MÁJ 19.

Ikt. sz.: 2/63 - 62 /2016.

Hiv. szám:

Az ülés száma: 2/62-10 /2016.

Az ülés időpontja: 2016. május 24.

ELŐTERJESZTÉS

**a Maroshévízi Első Világháborús Hősi Temető és emlékmű felújítási munkálataihoz
támogatás nyújtásáról**

**Tisztelt Köznevelési, Kulturális, Közművelődési, Rendezvényszervezési, Ifjúsági és Sport
Bizottság!**

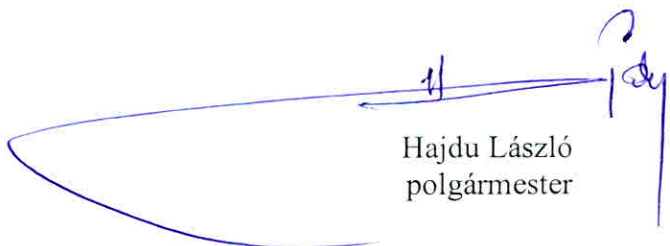
Testvérvárosunkban Maroshévízen, az un. „Zsákhegyi” temetőben az I. világháború alatt elhunyt magyar áldozatok emlékére katonai emlékművet, hősi parcellát kíván a Honvédelmi Minisztérium felállítani a helyi református egyházközséggel egyeztetve és együttműködésben. A tervezési, engedélyeztetési, valamint a kivitelezési munkálatok a 2015. évben elkezdődtek, az emlékmű átadásának tervezett időpontja 2016. ősz.

Bende Sándor gondnok és Barticel-Kiss Krisztián lelkipásztor, a Maroshévízi Református Egyházközség képviselői levelükben megkeresték önkormányzatunkat és segítséget kértek az I. világháborús emlékmű felállításához. A tőlünk remélt összeget földmunkák, kertészeti munkák, kőfaragás, feliratozás és tudakozóablák elhelyezésének költségeire használnák fel, és a Maroshévízi Református Egyházközség támogatása útján valósulna meg.

Tekintettel arra, hogy Maroshévíz testvérvárosunk javaslom, hogy a Budapest Főváros XV. kerületi Önkormányzat Köznevelési, Kulturális, Közművelődési, Rendezvényszervezési, Ifjúsági és Sport Bizottsága 3.000.000.- forinttal járuljon hozzá az emlékmű felállításához a Budapest Főváros XV. kerületi Önkormányzat Képviselő-testületének a 2016. évi költségvetésről szóló 5/2016.(II.29.) önkormányzati rendelet 3. § (1) bekezdés j.) pont szerinti 5. melléklet alapján a „Működési jellegű címzett tartalékok” között a Kárpát-medencei magyar közösségek támogatás céltartalék terhére. A Kárpát-medencei magyar közösségek támogatási keretének felhasználása a hivatkozott rendelet 5. § (4) bekezdés 4. pontja alapján a Köznevelési, Kulturális, Közművelődési, Rendezvényszervezési, Ifjúsági és Sport Bizottság hatáskörébe tartozik.

A fentiek alapján kérem a Tisztelt Köznevelési, Kulturális, Közművelődési, Rendezvényszervezési, Ifjúsági és Sport Bizottságot, hogy tárgyalja meg az előterjesztést és fogadja el a határozati javaslatot.

Budapest, 2016. május 19.

Hajdu László
polgármester

Melléletek:

1. sz. Melléklet: A Maroshévízi Református Egyházközség levele
2. sz. Melléklet: Az elszámolás rendje

Témafelelős: Polgármesteri Kabinet Aláírás:

Jegyzői láttamozás: 2016-05-19 Aláírás:

Határozati javaslat:

A Köznevelési, Kulturális, Közművelődési, Rendezvényszervezési, Ifjúsági és Sport Bizottság úgy dönt, hogy

a Maroshévíz temetőjében felállítandó I. világháborús emlékmű felállításához 3.000.000-Fttal járul hozzá Budapest Főváros XV. kerület Rákospalota, Pestújhely, Újpalota Önkormányzat Képviselő-testületének 2016. évi költségvetésről szóló 5/2016. (II.29.) önkormányzati rendelet 5. melléklet „Működési jellegű címzett tartalékok” a Kárpát-medencei magyar közösségek támogatása céltartalék terhére.

A támogatás összege 2016. április 1. és 2016. október 1. között használható fel, a felhasználásról a támogatott az előterjesztés 2. sz. melléklete szerint köteles 2016. december 15-ig elszámolást benyújtani.

Felkéri a polgármestert, hogy tájékoztassa a döntésről a Maroshévízi Református Egyházközséget, és felhatalmazza a támogatásra vonatkozó szerződés aláírására.

Felelős: polgármester

Határidő: 2016. május 31. (a támogatási szerződés aláírására)

A határozat elfogadásához egyszerű szavazattöbbség szükséges.

(Jogsabály:

- a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL törvény 76.§

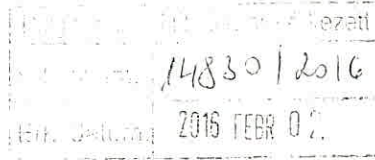
- a Budapest Főváros XV. kerület Rákospalota, Újpalota, Pestújhely Önkormányzat Képviselő-testületének a 2016. évi költségvetéséről szóló 5/2016.(II.29.) önkormányzati rendelete 5.§ (4) bekezdés 4. pontja)

Maroshévízi Református Egyházközség – Görgényi Ref. Egyházmegye – Erdélyi Ref. Egyházkerület

Borszék utca 16. szám, Maroshévíz 535700 – Hargita megye / telefon: 0726-838510, 0751-552728

35/2016

172

Budapest Főváros XV. kerületi Polgármesteri Hivatal
Központi Iktató 4.

Iktatószám: 1/7279-S/2016

2016 MÁRC 07.3

Előszám:	Melléklet: 1 db	Ügyintéző: Pállos
----------	-----------------	-------------------

Támogatási kérelem a Budapest XV. Kerület Önkormányzatának Képviselőtestületéhez

Tisztelt Polgármester úr (Kedves Laci bácsi), tisztelt Képviselőtestület!

Alulírott Bende Sándor gondnok és Barticel-Kiss Krisztián lelkipásztor, a Maroshévízi Református Egyházközség képviselői, tisztelettel kérjük, hogy a 2015. márciusában elindított Maroshévízi Első Világháborús Hősi Temető felújítási munkálatát lehetőség szerint támogassák, hogy őszire, a katonai temető alapításának 100. évfordulóján, méltóképpen emlékezhessünk hőseinkre. A kivitelező cég számításai szerint a teljes munkálat megvalósítása 11 millió forintba kerül, ebből 1 milliót adott a Marcali város Önkormányzata, 2 milliót a Nemzetpolitikai Államtitkárság, illetve ígéretünk van további 2 millióra a Nemzetstratégiai Kutatóintézettől és újabb 2 millióra a Honvédelmi Minisztériumtól. A Román Államtól semmit nem kaptunk és nem is fogunk – csupán akadályokat –, de ez így van rendben. A hiányzó 4 millió forintot megpróbáljuk nyárig “összekoldulni”, s ennek része az Önök megkeresése is.

A Román Állam Honvédelmi Minisztériuma egy évi herce-húrca után elfogadta az ötször átdolgozott tervet, most csak az érintett államok formális beleegyezésére várunk. A munkálatokat már el is kezdtük, s az érintett szervezetek teljes konszenzusával folytatjuk a lépéseket. Az Önök által esetlegesen kiutalt támogatás a földmunkák és kertészeti munkák fázisban kerülne felhasználásra. Az említett fázist az Egyházközségünk bankszámláján keresztül fogjuk kifizetni.

Kérésünk mellé csatoljuk a Román Állam által elfogadott felújítási tervet és a Hősi temető leírását.

Tisztelettel,

Bende Sándor gondnok

Barticel-Kiss Krisztián lp.

Maroshévíz, 2016. január 31.

nyesség:
elülvizsgálati kezelt: 2016.

05. hó / 9. n

A MAROSHÉVÍZI ELSŐ VILÁGHÁBORÚS KATONAI TEMETŐ TÖRTÉNETE

(100 év után ideje ébredni a csipkerózsika álomból!)

A Hargita megyei Maroshévíznek a Zenkány (Zsákhegy) nevű település-részen létezik egy elhanyagolt, a nemzetközi közöny miatt csipkerózsikaálmot alvó első világháborús Magyar Katonai Temető. Adataink szerint 181 magyar hős nyugszik itt elfelejtve, elfelejtetve. Hogyan kerülhettek ide halott magyar katonák 1916-1918 között, amikor a térségben nem is volt tűzvonal? 1916 őszén Szebenből Maroshévízre költöztették az 1305-ös katonai kórházat. Ebben a kórházban két katonatorvos és több asszisztens tevékenykedett Donner törzsorvos vezetése alatt. A közeli harcfrontokon megsebesült katonákat itt kezelték, míg az elhunytakat a patak túloldalán, a település egyik legszebb magaslatán, a Zenkányon (Zsákhegy) létesített Katonai Temetőbe temették el, mely helyen már létezett egy korábbi családi temető (Sbarcea család). Az így létesített Katonai Temetőbe 258 katonát temettek el, melyek közül 181 volt magyar, míg a többiek olasz, osztrák és német anyanyelvűek voltak. A temető bejáratánál egy hatalmas székely kapu állt, melyet a maroshévízi magyarok állítottak, s a lakosság évente megemlékezett az elesett katonákról. 1930. szeptember 8-12-e között egy küldöttség érkezett Maroshévízre Vespasian kapitány vezetésével, akik az említett periódus alatt kiásták az itt elesett 22 olasz katonát, és egy gyűjtőtemetőbe vitték. Ugyancsak 1930-ban, november 1-én településünkre érkezett a bukaresti Német Főkonzul, aki meglátogatta a Zsákhegyi Hősök Temetőjét és tudatta a községi vezetőkkel, hogy szeretnék exhumálni az itt eltemetett több mint ötven német katona holttestét, melyeket hazájukba szeretnék vinni. Az exhumálás végül elmaradt. 1943-ban a temetőt átrendezték: a megmaradt sírok felett új sírköveket helyeztek el. 1945 után a temető rendbetartását a helyi Magyar Népi Szövetség karolta fel, s hősök napján, halottak napján, március 15-én koszorúzásokkal egybekötött megemlékezéseket tartottak. 1950-től a helyi hatóságok betiltották az ünneplést és a hősök emléke előtti nyilvános tiszteletadást. Ettől az évtől megkezdődött a Magyar Katonai Temető hanyatlása. 1956-ra a bejárat székely kapu is összeomlott, a sírok felett levő kereszt is lassan kezdtek eltűnni.

Lassan a hatóság elérte célját: a hősök emléke elhalványult, sem Magyarország Kormánya, sem Románia Kormánya nem tartotta fontosnak a kegyelettel való emlékezést... 1989 decemberében megalakult a helyi RMDSZ. Néhai Kolumbán Tihamér helyi elnök nagy tervekkel látott neki a hőseink temetőjének a rendbetételéhez, hisz ekkora csupán egy kereszt maradt meg, több sírra az évek során rátemetkeztek, míg a ma is még látszó 181 sírhanton a szemét vált úrrá. Kolumbán Tihamérnek köszönhetően, 1994-95 között, a temetőt kitakarították, egy nagyobb méretű keresztet állítottak fel a temető közepén. Március 15-én, halottak napján koszorúzást szervezett, míg a Millecentenárium alkalmából a temetőt 1100 fenyőfa csemetével vették körbe. Kolumbán tanár úr igyekezete, a hőseinknek járó tiszteletadás nem talált megértésre, támogatásra, hisz halála után (1996) újból feledésbe merült a temető, az elültetett facsemetékből mára csak egynéhány maradt meg, a kereszt is eltűntek, és továbbra is rátemetkeznek a hősök sírjaira. Időközben az eredeti tulajdonos: a Sbarcea család visszakapta az államtól az elkobzott jogos tulajdonát, s így magánterületté vált a temető. A közben megalakult Székely Nemzeti Tanács által állított 75 keresztet a helyi lakosság tagjai megrongálták, viszont a hatósági kivizsgálás nem állapított meg sem bűncselekményt, sem szabálysértést. 2013-ig a Román Állam nem ismerte el a hősök ittlétét, határozatlanul tagadták a magyar katonai temető létezését, miközben Maroshévízen két szépen rendbetartott katonai temető van, persze az egyikben szovjet katonák, a másikban román katonák pihennek... Az említett évben egy német katonai attasé engedélyt kért a temetői kutatásokra, s első alkalommal hivatalosan, papíron elismerték a temetőt.

Az itt eltemetett hősök nevei sokáig ismeretlen volt, csupán két névről volt tudomásunk: Czirják István, aki a tölgyesi harcokban sebesült meg és az itteni kórházba hunyt el 1917-ben, valamint a jelenleg is meglévő egyetlen kincstári vaskereszt utal egyik elhunyra. A keresztben az alábbi szöveg olvasható:

KUK FSP 1305 CIV SCHLOSSER

BOTÁR ALBERT GEST 14. 8. 1917.

KUK VALTBAND KOMMANDÓ MAROSHÉVÍZ

ÖRÖK NYUGALMAT KIVÁN BARÁTAI!

Végül, a Czirják Károly érdeklődése nyomán, előkerült a bécsi hadi levéltárból az eltemetettek teljes névsora, s mára lehetővé vált egy teljes névsort tartalmazó obeliszk állítása is. 1989-et követően a Sbarcea család több ízben is eladásra kínálta a temetőt, de az általuk kért magas ár miatt a vásár elmaradt mind a Református, mind a Római Katolikus Egyház részéről. 2013-ban megkerestek a Sbarcea család két tagja, mint újonnan beiktatott maroshévízi református lelkész, s az egyházunk gondnokával együtt sikerült egy olyan vételi árat kialakítunk, amit egy jóindulatú támogatás segítségével meg is tudtunk adni, így 2014. januárjában megvásároltuk a Református Egyháznak a temető 1,2 ha-os területét, s vele együtt a 181 magyar katona maradványait, több mint 500 civil halott maradványaival együtt.

A temető nagyon el volt hanyagolva, így kis közösségünk több alkalommal is közmunkán vett részt, s mára sikerült elfogadható állapotba hozni a temetőt. Kerítést és kaput készítettünk, hogy a szokássá vált legeltetést megakadályozzuk, kipucoltuk a sírok közötti részt, s egy megemlékező ünnepséget tartottunk az Első VH kitörésének 100 éves évfordulója alkalmával a verge magyar kézbe került temetőben mintegy 300 személy részvételével.

Időközben felvettük a kapcsolatot a Magyar Kormány Honvédelmi Minisztériumának Hadisírgondozó és Kegyeleti Főosztályával, s megegyezésre jutottunk a tekintetben, hogy egy mindannyiunk által elfogadott látványterv alapján fogjuk felújítani a temetőt, melyet zárandokhellyé szeretnénk nyilvánítani. A Főosztály által finanszírozott látványterv el is készült, s mellé ígértek 2millió forintot is. Ezen kívül a Nemzetstratégiai Kutatóintézet ugyancsak 2 millió forintot ígért az obeliszk felállítására, mely összeg csak részben fedezi a költségeket. Idén 2 millió forintot támogatást kaptunk a Magyar Állam Nemzetpolitikai Államtitkárságától, amely összegből megoldottuk a Katonai temető tervben szereplő megközelíthetőségét. Marcali Város Önkormányzata is hozzájárult testvértelepülésenként 1 millió forinttal a

megalapozási munkálatokhoz. Számításaink szerint a kivitelezési terv elkészítése és a teljes munkálat megvalósítása 11 millió forintba kerül, és a fentmaradó 4 millió forintra sem a céljaink megvalósítását gáncsoló Román Államtól, sem a helyi, csupán 370 tagot számláló református közösségtől nem lehet számítani. Így marad a "koldulás" lehetősége abban a reményben, hogy még találunk olyan szervezeteket, osztályokat, önkormányzatokat, melyek szívügyüknek tekintik egy nemes és nemzeti ügy felvállalását.

Abban a reményben fordulunk Önökhöz kérésünkkel, hogy az Önök rendelkezésére álló forrásokból, lehetőség szerint, támogassák azt a célunkat, hogy 2016-ban, a Katonai Temető alapításának 100-ik évfordulója alkalmából, ébresszük fel a közöny által elringatott nemzeti önértékünket a maga csipkerózsika álmából, hogy büszkén énekelhessük a Szózatot egy méltó módon felújított, hőseink emlékének kegyelettel megalkotott Magyar Hősi Temetőben. A Hősi Parcella későbbi rendbetartását Református Egyházközségünk vállalja, s szükség esetén a munkálatok lebonyolítását és a teljes elszámolási folyamatot is.

Tisztelettel,

Barticek-Kiss Krisztián lp.

Az elszámolás rendje

Az elszámolást postán vagy személyesen, magyar nyelven kell benyújtani. Az idegen nyelvű bizonylatokhoz hiteles magyar fordítást kell mellékelni.

Az elszámolás három részből áll:

- I. Szakmai beszámoló
- II. Pénzügyi-számviteli bizonylatok
- III. Összesítő táblázat

I. A rövid írásos szakmai beszámoló tartalmazza a támogatás céljának megfelelő, az adott időszakban, a támogatási összeg felhasználásával végzett tevékenységek leírását.

II. A pénzügyi-számviteli bizonylatok köréből az alábbiak szükségesek az elszámoláshoz:

Az elszámolásban az igazolt és záradékolt számlákról, a pénzforgalmi bizonylatokról, a felhasználást illetve a használatbavételt igazoló bizonylatokról készült fénymásolatokat kell benyújtani. A fénymásolatok hitelességét a jogosult személynek igazolnia kell „A másolat az eredetivel megegyezik” szöveggel.

1. Számlák

Az elszámolás során csak a számviteli jogszabályoknak megfelelően kiállított számlák fogadhatóak el. Fontos, hogy a külföldön kiállított számla is a támogatott szervezet nevére szóljon. Az eredeti számlákra felvezetve a jogosult személynek igazolnia kell a támogatás céljának megfelelő felhasználást. Az eredeti számlákra a jogosult személynek fel kell vezetni a „Kifizetve a XV. ker. Önkormányzattól .../2016 számú megállapodás alapján kapott támogatásból” záradékot és a számlázás alapjául szolgáló szerződés számát is. A záradékolás megtörténének ellenőrzése céljából Támogatottnak csatolnia kell az elszámoláshoz az eredeti számlákat is. Támogató az eredeti bizonylatokat a benyújtástól számított 15 napon belül visszajuttatja Támogatott részére. Ha a bizonylat adataiból nem derül ki egyértelműen a gazdasági művelet tartalma, akkor azt a jogosultnak bizonyító erejű dokumentummal igazolnia kell.

2. Pénzforgalmi bizonylatok

Pénzforgalmi bizonylattal igazolni kell az elszámolásra benyújtott számla kifizetését. Az elszámolásban a pénzforgalmi bizonylat másolatát a hozzá tartozó számla másolatához kell tűzni.

3. Egyéb a felhasználást, illetve a használatba vételt igazoló bizonylatok

A felhasználást, illetve a használatbavételt igazoló bizonylatra azért van szükség, hogy nyomon követhető legyen a támogatásból vásárolt áru, szolgáltatás felhasználása.

Jelen speciális helyzetben, mivel a forintban nyújtott támogatás külföldi valutában kerül felhasználásra, szükséges benyújtani az elszámoláshoz az átváltást, esetleges pénzfelvételt igazoló bizonylatot is.

Szolgáltatási szerződések alapján benyújtott 100.000,- Ft. összeghatárt meghaladó értékű számlák másolatához csatolni kell a számla kiállításának alapját képező megrendelő vagy szerződés másolatát is. Amennyiben a támogatási összeg felhasználása során valamely beszerzésre irányuló írásos megállapodás jön létre, - ideértve a fenti értékhatárt el nem érő eseteket is – a szolgáltatási számlára fel kell vezetni a számlázás alapjául szolgáló megrendelő vagy szerződés számát. Az eredeti szerződésekre minden esetben fel kell vezetni a „Kifizetve a XV. ker. Önkormányzattól .../2016 számú megállapodás alapján kapott támogatásból” záradékot. Térítésmentes átadás esetén (pl. ajándék, vendéglátás) szükséges az átadásról jegyzőkönyvet felvenni, melyből visszakereshető módon megállapítható a kedvezményezett személyek kiléte, majd a jegyzőkönyvet csatolni kell az elszámoláshoz. A befektetett eszközök esetén a támogatásból vásárolt immateriális jószág, illetve tárgyi eszköz használatba vételéről kiállított, a számviteli jogszabályok szerinti dokumentumot kell az elszámolásban a kapcsolódó számlához mellékelni.

III. Összesítő táblázat

Az elszámoláshoz mellékelni kell egy összesítő táblázatot a támogatás céljának megfelelő és elszámolásra benyújtott számlákról. A táblázatnak tartalmaznia kell a sorszámot, a számla számát, a szállító (számla kiállító) nevét, a számla kiállításának dátumát, a gazdasági művelet rövid leírását, a bruttó számlaértéket, a teljesítés dátumát és a számlák összértékét.

Az elszámolás az ÁFA összegének figyelembe vételével úgy történik, hogy amennyiben a támogatott élt az ÁFA levonási jogával, az elszámolásban benyújtott számlák nettó összértéke képezi a támogatás elszámolásának az alapját.

Amennyiben Támogatott nem élt az ÁFA levonási jogával, a benyújtott számlák bruttó összértéke számolható el a támogatás terhére.

